

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové, Mgr. Daniely Zemanové, JUDr. Michala Mazance a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci stěžovatele **P. A.**, zastoupeného Mgr. Martinou Bartošovou, advokátkou se sídlem v Praze 10, U Hranic 3221/16, za účasti **Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti stěžovatele podané proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 21. 11. 2006, č. j. 29 Az 19/2006 - 25,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III.** Ustanovené zástupkyni stěžovatele, Mgr. Martině Bartošové, advokátce se sídlem v Praze 10, U Hranic 3221/16, **s e p ř i z n á v á** odměna ve výši 4800 Kč. Tato částka bude uhrazena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se stěžovatel domáhá zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“), jímž byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „ministerstvo“), ze dne 13. 3. 2006, č. j. OAM-1995/VL-07-K03-2005. Tímto rozhodnutím nebyl stěžovateli udělen azyl podle ust. § 12, § 13 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů, s tím, že bylo zároveň vysloveno, že se na něj nevztahuje překážka vycestování ve smyslu ust. § 91 zákona o azylu, ve znění platném v době vydání rozhodnutí.

Vzhledem k okolnosti, že v dané věci se jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany (dříve ve věci azylu), Nejvyšší správní soud se ve smyslu ustanovení § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“), nejprve zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního

řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS.

Podle tohoto usnesení je přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor kurčitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech mezinárodní ochrany je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů. V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany je pak nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž také uvést, v čem spatřuje – v mezích přijatelnosti – v konkrétním případě podstatný přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

V dané věci stěžovatel v kasační stížnosti namítá zákonné důvody specifikované v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tj. nesprávné posouzení právní otázky soudem, § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., tedy vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytykanou vadu měl soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit, a konečně i písm. d) téhož ustanovení, a tedy nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí.

Podle názoru stěžovatele soud v předcházejícím řízení nesprávně posoudil právní otázku tím, že dospěl k závěru, že stěžovatel nesplňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany podle ustanovení § 12 písm. b) ve vazbě na § 2 odst. 5 téhož zákona, v němž je definováno pronásledování pro účely tohoto právního předpisu. Stěžovatel se dle svého tvrzení stal v zemi svého původu, tj. v Ruské federaci (konkrétně v Kabardinsko-balkarské republice), terčem pronásledování ze strany tzv. „Vahabistů“. Ti se jej snažili násilím přinutit k tomu, aby vstoupil do jejich řad a aktivně se podílel na jejich činnosti. Několikrát vyhrožovali smrtí jemu, jeho manželce, a celé jeho rodině, a jednou jej dokonce fyzicky napadli. Jsou známy případy, kdy k vraždám skutečně došlo, proto stěžovatelova obava o život byla podle jeho názoru odůvodněná. Útěk ze země byl pro něj jedinou možností, neboť na ruskou policii není spolehnutí – opakovaně se na ni podle svých slov obrátil, vždy mu však údajně sdělili, že jeho problém nebudou řešit. Ruská policie patří mezi nejkorumpovanější na světě. Argument správního orgánu, že se státní orgány snaží činnost této extremistické organizace potírat, proto považuje stěžovatel za absurdní. Případný návrat stěžovatele zpět do Ruska je podle jeho mínění v rozporu s čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků, jenž deklaruje zásadu „non-refoulement“. Tato Úmluva je pro Českou republiku závazná a žádný smluvní stát nesmí podle stěžovatele vrátit uprchlíka do země, ve které by jeho život či osobní svoboda byly ohroženy na základě jeho náboženství.

V doplnění kasační stížnosti podaném prostřednictvím své zástupkyně stěžovatel dále uvádí, že se v jeho případě vyskytly nové skutečnosti spočívající v narození dítěte manželce stěžovatele; jeho manželka žádala o azyl souběžně se stěžovatelem (o její žádosti bylo rozhodnuto stejného dne, tj. 13. 3. 2006, rozhodnutím č. j. OAM-1996/VL-07-K01-2005. Jejich syn se narodil v České republice, a dne 1. 12. 2006 byl nucen podstoupit operaci (stěžovatel neuvádí ohledně operace bližší podrobnosti), a ke dni podání doplnění kasační

stížnosti (2. 2. 2007) je povinen navštěvovat lékaře z důvodu pravidelných kontrol jeho zdravotního stavu. Krajský soud podle stěžovatele neměl dostatečné podklady pro posouzení důvodnosti či nedůvodnosti jeho žádosti o azyl, neboť ty podklady, ze kterých vycházel správní orgán, byly již zastaralé (zprávy o situaci v zemi původu stěžovatele z roku 2003). Stěžovatel má naproti tomu k dispozici jako důkaz aktuální CD o situaci v jeho zemi, které svědčí o válečných nepokojích. Stěžovatel se domnívá, že jeho kasační stížnost by měl Nejvyšší správní soud vzít za přijatelnou, protože se dotýká otázek, které nebyly dosud vůbec nebo plně vyřešeny. Přesah vlastních zájmů vidí konkrétně v tom, že judikatura neřešila situaci, kdy nelegální struktury v zemi původu stěžovatele sice nejsou trpěny a úmyslně není umožňována jejich existence, avšak v praxi není státní moc schopna tyto struktury potírat. Kasační stížnost stěžovatele by také mohla být přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon, a to z toho důvodu, že špatný zdravotní stav narozeného dítěte by mohl být shledán důvodem zvláštního zřetele hodným pro aplikaci ustanovení § 91 zákona o azylu jako překážka vycestování.

S otázkou týkající se problémů s tzv. „Vahabisty“ se Nejvyšší správní soud již meritorně zabýval např. v rozsudku ze dne 3. 3. 2006, č. j. 4 Azs 207/2005 - 66, ve kterém mj. konstatoval, že *„vachabismus je ze strany kyrgyzských státních orgánů chápán jako nežádoucí hrozba politického extremismu z řad islámských konzervativců, proti kterému je třeba zákonnými způsoby bojovat, a právní řád země původu poskytuje občanům právní prostředky k ochraně práv a svobod“*. Vzhledem k tomu, že výše zmíněné organizované skupiny islámských extremistů operují zpravidla v oblastech postižených etnickými a náboženskými konflikty, musí Nejvyšší správní soud individuální situaci každého stěžovatele posoudit vždy *ad hoc* z toho pohledu, zda připustí příslušnou kasační stížnost jako přijatelnou či nikoli (meritorně posuzoval např. případ stěžovatele z Čečenska, viz rozsudek ze dne 20. 12. 2006, č. j. 3 Azs 407/2005 - 101, kdy však otázka vahabismu byla řešena pouze okrajově v širším kontextu problémů stěžovatele). Většinu kasačních stížností ze strany stěžovatelů, kteří tvrdili, že v zemi svého původu mají obavy z příslušníků, tzv. Vahabistů (též Vachabistů), však Nejvyšší správní soud opakovaně odmítal pro nepřijatelnost (viz např. rozsudek ze dne 13. 12. 2006, č. j. 1 Azs 60/2006 - 101, ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 111/2006 - 63, ze dne 25. 4. 2007, č. j. 2 Azs 20/2007 - 52, nebo ze dne 31. 5. 2007, č. j. 2 Azs 19/2007 - 61, všechny dostupné na www.nssoud.cz), neboť na řešenou problematiku nahlíží konstantně jako na problémy se soukromými osobami, které již byly judikovány a Nejvyšší správní soud se jimi podrobně zabýval. V citovaných rozhodnutích dospěl kasační soud k závěru, že tyto nelegální skupiny nejsou podporovány ani tolerovány státní mocí dotčených států. Že tomu tak nebylo ani v posuzovaném případě, dokládají rozsáhlé podkladové materiály, které shromáždil správní orgán, a které jsou založeny ve správním spise na č. 1. 40 - 92. Na č. 1. 38 je založen Protokol podepsaný stěžovatelem, že s těmito materiály byl dne 14. 3. 2006 seznámen.

K námitce týkající se aktuálnosti těchto podkladových materiálů Nejvyšší správní soud podotýká, že podkladové materiály uvedené v rozhodnutí správního orgánu nejsou pouze zprávy z roku 2003, na něž poukazuje stěžovatel jako na zastaralé, v předmětném rozhodnutí jsou odkazy i na materiály pozdějšího data (velmi obsáhlá informace Ministerstva zahraničí USA o stavu dodržování lidských práv v Rusku za rok 2004 ze dne 28. 2. 2005, informace Ministerstva zahraničních věcí České republiky ze dne 11. 4. 2005, článek z časopisu Týden ze dne 18. 10. 2004; správní orgán v rozhodnutí také výslovně uvedl, že vycházel z aktualizované databáze informací České tiskové kanceláře z doby, kdy správní orgán rozhodoval, konkrétně ze dne 7. 2. 2006). Je tedy zřejmé, že správní orgán vyvinul značné úsilí k tomu, aby k případu shromáždil co největší množství informací, z nichž některé byly skutečně staršího data, tyto však byly z jeho strany doplněny i materiály z časového hlediska novějšími. Ve spise jsou založeny i dva materiály, které správní orgán

v rozhodnutí sice necitoval, nicméně z nich důležité informace bezpochyby také čerpal; prvním z těchto materiálů je stručná souhrnná studie zabývající se „*vahhábismem*“, kterou pak doplňuje i rozbor politické situace v Kabardinsko – balkarské republice, jež je součástí Ruské federace.

Správní orgán navíc zjistil nesrovnalosti ve výpovědích stěžovatele (na což upozornil v odůvodnění rozsudku poté i soud), který rozporně uváděl v žádosti o azyl, a později při pohovoru jednak počet pokusů ze strany vahabistů o to, aby se aktivně zapojil do jejich činnosti, a pak i to, kolikrát se měl obrátit se svými potížemi na policii s žádostí o pomoc a ochranu; při pohovoru uvedl, že jednou, v žalobě pak, že tak učinil několikrát. Vzhledem k tomu, že jde o zásadní skutkové okolnosti jeho životního příběhu, činí tyto rozpory stěžovatelovu výpověď jako celek nevěrohodnou, což v odůvodnění rozsudku uvedl krajský soud, a Nejvyšší správní soud se s tímto názorem krajského soudu ztotožnil.

Za takové situace je obecné a konkrétními skutečnostmi nepodložené tvrzení stěžovatele o tom, že Ruská policie patří k nejzkorumpovanějším na světě, nepřipadné, a jako takové je nutno je odmítnout. Aby bylo možné shledat absenci státní ochrany, musel by stěžovatel všechny reálně dostupné prostředky ochrany svých práv vyčerpat (srov. např. rozsudek ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004 - 41, nebo rozsudek ze dne 16. 8. 2006, č. j. 4 Azs 449/2005 - 52, oba na www.nssoud.cz), což se v daném případě nestalo. Je naopak zřejmé, že stěžovatel veškerých možností vedoucích k dosažení ochrany jeho práv u státních orgánů efektivně nevyužil. Nelze proto dovodit obecný závěr, že by stát, resp. policie, nebyla schopna poskytnout občanům dostatečnou ochranu před nátlakem ze strany soukromých osob, který by bylo možno považovat za pronásledování, a činit za něj paušálně v každém jednotlivém případě odpovědným stát a jeho orgány.

Námítku nepřezkoumatelnosti rozhodnutí pro nedostatek důvodů kasační soud odmítl jako nepřipadnou, neboť rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové nelze v žádném případě považovat za nepřezkoumatelný v důsledku toho, že by byl výrok rozhodnutí nedostatečně odůvodněn, když z jeho odůvodnění je zcela zřejmé, o jaké skutečnosti krajský soud své rozhodnutí opřel a z jakých právních úvah přitom vycházel.

Ze shora uvedeného vyplývá, že ustálená a jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny námítky podávané v kasační stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádný důvod pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Přesah vlastních zájmů stěžovatele neshledal kasační soud ani v tvrzené potřebě judikatorního odklonu se zřetelem ke zdravotnímu stavu dítěte stěžovatele, který by měl být podle jeho mínění shledán překážkou vycestování ve smyslu ustanovení § 91 zákona o azylu.

V této souvislosti se stěžovatel dovolával čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků (sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 208/1993 Sb.), se kterým bylo ustanovení § 91 zákona o azylu plně v souladu (pozn.: ve znění zákona o azylu účinném od 1. 9. 2006 byl institut překážky vycestování nahrazen tzv. „*doplňkovou ochranou*“ ve smyslu ustanovení § 14a zákona o azylu, v platném znění - § 91 byl zrušen novelou č. 165/2006 Sb.). Pokud tedy správní orgán (jenž rozhodoval ke dni 13. 3. 2006), a poté i krajský soud, situaci stěžovatele poměřoval s kritérii, která toto zákonné ustanovení pro překážku vycestování stanovilo, pak plně dostal i nárokům, které jsou na Českou republiku kladeny v čl. 33 Úmluvy (podle rozsudku ze dne 22. 9. 2004, č. j. 1 Azs 34/2004 – 49, publikovaného pod č. 419/2004 Sb. NSS.

K tomu navíc Nejvyšší správní soud na okraj poznamenává, že § 109 odst. 4 s. ř. s. brání tomu, aby se v kasační stížnosti uplatňovala skutková nova, ať již nastala před rozhodnutím krajského soudu nebo po něm (zásada koncentrace řízení). Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud přezkoumává rozhodnutí krajského soudu, a dítě stěžovatele, které dle jeho tvrzení trpí blíže nespecifikovanými zdravotními problémy, se mu narodilo až 18. 10. 2006, s tím, že operaci (taktéž blíže nespecifikovanou) mělo podstoupit až 1. 12. 2006, tedy až poté, co rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové byl vynesena, je *prima facie* zřejmé, že jde o tvrzení, které je v předmětném řízení jednoznačným novem. K této námitce tedy Nejvyšší správní soud nepřihlížel, tj. zacházel s ní tak, jako by tu vůbec nebyla.

Ze spisu taktéž nevyplývá, že by stěžovatel aktuální CD, o němž se zmiňuje v kasační stížnosti, že jej má k dispozici, uplatnil během předchozího řízení před krajským soudem nebo před správním orgánem.

Z výše uvedených důvodů posoudil Nejvyšší správní soud kasační stížnost stěžovatele ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. jako nepřijatelnou a odmítl ji.

Stěžovatel podal návrh, aby kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek dle ustanovení § 107 s. ř. s. O tomto návrhu Nejvyšší správní soud nerozhodl, neboť kasační stížnost ve věcech azylových je vybavena odkladným účinkem *ex lege* (ustanovení § 32 odst. 5 zákona o azylu).

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., podle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo byla-li žaloba odmítnuta.

Krajský soud v Hradci Králové stěžovateli k jeho žádosti ustanovil zástupkyní advokátku pro řízení o kasační stížnosti a náklady řízení proto v tomto případě hradí stát. Náklady spočívají v odměně za dva úkony právní služby v částce 4200 Kč [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f) a § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., v platném znění], a v náhradě hotových výdajů v částce 600 Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky), celkem 4800 Kč. Tato částka bude zaplácena z účtu Nejvyššího správního soudu k rukám zástupkyně stěžovatele, Mgr. Martiny Bartošové, advokátky se sídlem v Praze 10, U Hranic 3221/16, do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. října 2007

JUDr. Radan Malík
předseda senátu